

Budafok-Tétény Budapest XXII. kerület Önkormányzata
Lakáskonceptiója
2015 11 30
14794-2 / 2015/XXVI.
Előzetes: dr. Ozimer János

Budafok-Tétény Budapest XXII. kerület Önkormányzata
Lakáskonceptiója
(a Képviselő-testület 2015. november 12-i ülésén elfogadott kiegészítéssel egységes szerkezetben)

I. Előzmények

A lakáskonceptió céljai

A lakáskonceptió elhelyezése az Önkormányzat stratégiai dokumentumai között

Budafok-Tétény Budapest XXII. kerület Önkormányzata Képviselő-testülete 250/2000. (06.22.) számú határozatával fogadta el a lakáskonceptiót. A lakásgazdálkodásra vonatkozó további elveket a 2012. április 19-én kelt vagyongazdálkodási koncepció tartalmazza.

A koncepciók elfogadása óta változott a jogszabályi környezet, ugyan a vagyongazdálkodási koncepció megalkotásakor már hatályos volt a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.), de a képviselő-testület 2013. október 31-i ülésén új önkormányzati rendeletet alkotott a lakások és helyiségek bérbeadásának feltételeiről [az Önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás célú helyiségek bérbeadásának feltételeiről szóló 24/2013. (XI.05.) önkormányzati rendelet - a továbbiakban: lakások és helyiségek bérbeadásának feltételeiről szóló önkormányzati rendelet].

A jogszabályi környezet változása, a lakások és helyiségek bérbeadásának feltételeiről szóló önkormányzati rendelet megalkotását követően kialakított lakásgazdálkodási irányelvek, a hátralékkezelés új modellje valamint a társasházak működése érdekében megerősödő tulajdonosi képviselet és a lakásgazdálkodás komplex szemlélete új lakásgazdálkodási koncepció (a továbbiakban: Koncepció) elfogadását teszi indokolttá. Megjegyzendő, hogy továbbra sem került átfogóan módosításra a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, ezért a lakbérekre vonatkozó szabályok módosítása vagy új szabályok megalkotása során a korábbi felhatalmazó rendelkezések alapján kell eljárnia a képviselő-testületnek.

A Koncepció célja a leromlott műszaki állapot miatt az alacsony komfortfokozatú, gazdaságosan nem felújítható és nem hasznosítható lakások sorsának rendezése, a városfejlesztési szempontból is kiemelt helyen lévő ingatlanok, továbbá a társasházakban vagy az osztatlan közös tulajdonban lévő lakások hasznosítására és értékesítésére vonatkozó javaslat megtétele, a lakbér-rendszer újragondolására, valamint a lakásbérleti és szolgáltatási díjhátralékok beszedésére vonatkozó főbb elvek bemutatása.

A Koncepcióban megfogalmazott elvek végrehajtásának célja a lakásgazdálkodás veszteséges működésének megszüntetése, eszközei az önkormányzati rendeletek módosítása, szükség esetén új önkormányzati rendeletek megalkotása, a lakásgazdálkodással összefüggő szerződések felülvizsgálata, valamint a vagyongazdálkodási feladatokat ellátó szervezeti egység döntés-előkészítő munkája (operatív végrehajtási tervek).

A képviselő-testület 42/2015. (III.05.) határozatával alapstratégiaiaként megalkotta az önkormányzat 2015-2020 közötti időszakra vonatkozó Gazdasági Programját. A lakásgazdálkodásra vonatkozó alapelvek közül kiemelkedő az ingatlanállomány felélésének elkerülése, a meglévő lakásállomány értékének megőrzése, és annak minőségének javítása,

valamint az önkormányzat céljaként határozta meg, hogy jobban kihasználja a jó állapotú lakások piaci alapú hasznosításában rejlő lehetőségeket, ezáltal a szükséges ráfordításokat meghaladó hasznot termeljen. Ezzel az önkormányzat szeretné elérni, hogy a teljes lakásállomány hasznosításából származó bevételek először elérjék, majd lehetőleg meg is haladják a ráfordítási költségeket.

Az ingatlanállomány belül a lakásállomány jelenlegi helyzete:

lakások száma: 692 db, amelyből

összkomfortos: 194 db
komfortos: 347 db
félkomfortos: 77 db
komfort nélküli: 53 db
szükséglakás: 21 db.

üres lakások száma (2015. május 1-jén fennálló állapot) : 141 db, amelyből

összkomfortos: 23 db
komfortos: 82 db
félkomfortos: 13 db
komfort nélküli: 12 db
szükséglakás: 11 db.

Az önkormányzat 112 társasházban rendelkezik kisebb-nagyobb tulajdoni hányaddal. A legkisebb tulajdoni hányad alig magasabb 1%-nál, a legnagyobb 87,6%.

Összesen 27 társasházban kevesebb, mint 10% az önkormányzat tulajdoni hányada, ebből 16 társasházban a lakáson kívül helyiségek (üzlethelyiségek, garázsok) is állnak az önkormányzat tulajdonában.

A többi lakás osztatlan közös tulajdonú ingatlanokban, vagy 1/1 önkormányzati tulajdonú ingatlanokban található.

Az önkormányzat célja, hogy a lakásállományt olyan lakásszámmal tartsa fenn, amely lehetővé teszi a kötelező feladatok ellátását, a Koncepció szerinti elvek megvalósítását, és a lakások üzemeltetésének gazdaságos megteremtését, továbbá a lakásállománynak biztosítania kell a megfelelő mértékű bérleti díj bevételeket is – a lakások minőségéből, állapotából adódóan – a lehető legkevesebb ráfordítás mellett. A Koncepcióban szereplő értékesítési javaslatokat is figyelembe véve a hosszútávon fenntartandó lakások száma ne legyen több mint 500.

Ennek a lakásállománynak ösztönöznie kell a társadalmi mobilitást, vagyis az önkormányzati tulajdonban álló lakások nagy része átmeneti, határozott idejű lehetőséget biztosítana azoknak, akik lakhatási problémájukat átmenetileg (néhány évig) nem tudják másképp megoldani.

II. Javaslat az üres lakások értékesítésére és hasznosítására

A.) Üresen álló lakások feletti rendelkezés

A Gazdasági Program szerint értékesíteni kell a gazdaságosan fel nem újítható ingatlanokat. A Konceptió melléklete tartalmazza az előterjesztés véglegesítésekor üresen álló lakásokat, de ez az állapot folyamatosan változik. **A lakások felsorolását és a rájuk vonatkozó hasznosítási javaslatot, a lakások alapvető jellemzőit a Konceptió 1. sz. melléklete tartalmazza.**

A lakások kategóriákba sorolása:

1. Együttes hasznosítási vagy értékesítési cél miatt lakásként önállóan a továbbiakban már nem hasznosítható ingatlanok (26 db)

- Leányka utca - Oroszlános Udvar - Anna utca - Savoyai Jenő tér által határolt tömb együttes hasznosítása vagy együttes értékesítése (9 db lakás);
- Plébánia utca 11. – Knoll József utca 8. – Knoll József utca 10. ingatlanok együttes hasznosítása vagy együttes értékesítése (17 db lakás);

2. Bérbeadás útján hasznosítható lakások (45 db)

A jobb műszaki állapotú, és a kedvezőbb hasznosítási lehetőségű lakásállomány kialakítása hosszútávon a cél. Ennek érdekében meg kell keresni ingatlanonként a lakások korszerűsítésének lehetőségeit és módját.

- Összkomfortos és komfortos lakások:

A közelmúltban megüresedett lakások hasznosítása lakásgazdálkodási cél teljesítéséhez szükséges. A lakások bérbeadása elsősorban lakáscsere - beleértve a kihelyezést is - megoldása érdekében történik, a többi lakás pályázaton hasznosítható. Költségalapú pályázatot vagy piaci alapú lakbérrel történő bérbeadásra vonatkozó ajánlattételi felhívást tehát akkor indokolt kiírni, ha a hasznosítható, de jelenleg üres lakásokra vonatkozóan a csereigényeket a tulajdonos felmérte, a rendelkezésre álló lakásállományból teljesítette.

Alkalmanként fiatal pályakezdők támogatására célzott költségalapú lakáspályázatot kell kiírni, a bérleti lehetőség 5 vagy 5+5 éves határozott időre szól, mely önálló életkezdésre lehetőséget jelenthet a fiataloknak, akiknek a bérleti időszak alatt lakás elő-takarékossági konstrukciót kell fenntartaniuk, annak érdekében, hogy a határozott idejű szerződés megszűnéséig saját lakást vásárolhassanak.

- Félkomfortos, komfort nélküli lakások

Félkomfortos vagy komfort nélküli lakásokat piaci alapú bérleti díjjal, bérbeszámítás nyújtásával javasolt bérbe adni, a tulajdonos célja ezzel, hogy az ingatlant az értékéhez viszonyítva reális és elfogadható összegből a bérlő legalább komfortos komfortfokozatra korszerűsítse, felújítsa.

A piaci alapú bérbeadásra a tulajdonos ajánlattételi felhívást tesz közzé a lakások és helyiségek bérbeadásának feltételeiről szóló önkormányzati rendelet szerint azt követően,

hogy a Gazdasági-, Vállalkozás- és Turizmusfejlesztési Bizottság az érintett lakásokat piaci alapú lakbérrel bére adható lakásoknak jelöli.

Piaci alapú ajánlattételi felhívás alapján 2014-ben több felújítandó lakást adott bére az önkormányzat. A bérlők az ajánlattételi felhívás alapján a lakásokat felújították vagy komfortfokozatot emeltek, és a nettó bekerülési költség 50%-át a bérbeadó – bérbeszámítás formájában – megtérítette. A konstrukció további előnye volt, hogy a bérlő piaci alapú bérleti díjat fizet, több esetben a felújítási kötelezettséget meghaladó felújítási lehetőségeket is kérelmeztek, mely az önkormányzati lakásvagyon minőségének emelését jelenti. A lakások felújítása mellett az önkormányzatnak – a bérbeszámítások kifutását követően, piaci alapú bérleti díjjal felújítási kötelezettséggel bére adott lakások hasznosításából – évi mintegy 3 millió forint bevétele keletkezik.

Általános cél, hogy az önkormányzati ingatlanok elértéktelenedésének megakadályozása érdekében az ingatlanértékesítésekből származó bevételek bizonyos – az éves költségvetésekben biztosítható – hányadát az ingatlanok karbantartására, korszerűsítésére, lakásvásárlásra fordítsa az önkormányzat. Sok esetben egy más célú hasznosításra kijelölt ingatlan hasznosítása évekig nem tud megvalósulni, mert az ingatlanban lévő lakásbérlőnek nem tudunk a lakástörvény alapján megfelelő cserelakást biztosítani (természetesen nincs akadálya a bíróság előtt lakáscsere megfelelőségi peres eljárást indítani, azonban ennek elhúzódása és jogerős ítélet esetén a végrehajtása ugyancsak hosszú folyamat). Célrányosan vásárolt lakásokkal a kihelyezések felgyorsíthatók lennének.

A lakások és helyiségek bérbeadásának feltételeiről szóló önkormányzati rendelet lehetővé teszi, hogy közérdekű jogcímen az önkormányzat által fenntartott intézményekben foglalkoztatott személy – az intézménnyel fennálló közszolgálati jogviszony fennállásáig – önkormányzati bérlakásban elhelyezésre kerüljön. A felmerülő igények száma alapján a bérleti jogviszony hosszát nem a fennálló jogviszony alapján célszerű a jövőben szabályozni, hanem a lakhatási lehetőség időtartamát – öt éves időtartamban, meghosszabbítási lehetőség nélkül – korlátozni kell. Lehetőséget kell biztosítani a határozott időtartam lejárta után arra, hogy a bérlők költségalapú pályázaton eredményesen indulhassanak.

3. Értékesítésre kerülő ingatlanok

Jelenleg összesen 55 db olyan üresen álló lakás van, melyek komfortfokozata, műszaki állapota vagy az ingatlan övezeti besorolása miatt lakásként a továbbiakban nem hasznosítható vagy felújítása nem gazdaságos.

Nem gazdaságos a felújítása azoknak a lakásoknak, ahol a szociális alapú, de 20%-os – műszaki állapot miatt indokolt – korrekciós tényezővel csökkentett bérleti díj 10 évre számított összegét a felújítás becsült összege meghaladja (példaképpen egy 50 m²-es alapterületű lakás 10 évre számított bérleti díj bevétele a fenti képlet alapján komfortos komfortfokozat esetén 1.451.040,- Ft).

A lakások értékesítését – az Önkormányzat vagyongáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 7/2012. (III.05.) önkormányzati rendelet alapján – árverésen útján, licittel kell lebonyolítani, ezzel biztosítható a legmagasabb vételár elérése.

4. Lakásállományból kivonásra kerülő lakások

Összesen 15 db lakás lakásállományból történő kivonása indokolt, ezeket helyiségként lehet hasznosítani, vagy üres helyiségként értékesíteni lehet, vagy amennyiben a műszaki állapot

indokolja bontandó, vagy már megtörtént korábban a bontása, és a lakásállományból ezért kell kivenni.

B.) Egységes tulajdonviszonyok kialakítására törekvés

- Társasházakban lévő lakások

A Gazdasági Program kiemelt célként kezeli az egységes tulajdonviszonyok kialakítását úgy, hogy az önkormányzatnak törekednie kell a többségi vagy a teljes tulajdonrész megszerzésére, a tulajdoni arányok módosítására gazdaságossági szempontok alapján. Kiemelt figyelmet kell fordítani azokra a lakásokra, melyek olyan társasházakban vannak, ahol az önkormányzat 10% alatti kisebbségi tulajdonos.

A Gazdasági Program céljai alapján lakás vásárlására kell fordítani a komfortos vagy összkomfortos, jó műszaki állapotban lévő lakás értékesítéséből származó bevételt abban az esetben, ha az önkormányzat a társasházban lévő, kizárólag lakásokból álló, 10% alatti kisebbségi tulajdont kíván megszüntetni.

Amennyiben a társasház gazdálkodása kiegyensúlyozott, a hátralék mértéke alacsony, nem kell pótbefizetéseket teljesíteni, továbbá a lakás műszaki állapota megfelelő, a lakást elsősorban a bérlő kihelyezését követően üresen, árverés útján kell értékesíteni, és a vételárat tulajdoni hányad növelésére kell fordítani olyan társasházban, ahol hosszútávon reális lehetőség a többség-közeli (legalább 35-40%) vagy többségi tulajdon (51%) elérése. A tulajdoni hányad növelésére javasolt társasház műszaki állapotát, gazdálkodását a döntés előtt vizsgálni kell.

Amennyiben a lakást a bérlő vásárolja meg, a befizetéseket elsősorban más lakások komfortfokozatának emelésére vagy felújítására kell fordítani.

Az intézkedés célja, hogy az önkormányzat kivonuljon olyan társasházakból, ahol nagyon alacsony, 10 % alatti tulajdoni hányada alapján nincs érdemi beleszólása a döntésekbe, és még rendkívüli közgyűlés összehívására sem képes a tulajdoni hányada alapján [figyelemmel a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 35. § (2) bekezdésére, mely szerint kötelező a közgyűlés összehívása, ha azt a tulajdoni hányad 1/10-ével rendelkező tulajdonostársak a napirend, az ok és a közgyűlési határozatra tett javaslat megjelölésével írásban kérték], továbbá a többségi tulajdon elérésére még hosszú távon sincs reális esélye, vagy nem indokolt többségi tulajdon megszerzése. Célszerűbb a 10% alatti tulajdoni hányad értékesítéséből befolyt összegből, olyan társasházban vagy társasházakban többségi tulajdont szerezni, ahol már tulajdonos az önkormányzat. Erre alkalmas lehet több, szövetkezeti vagy társasházi formában működő ház pl. a Rózsakert utcai lakótelepen.

A társasházakban a tulajdonosok számtalan esetben kérnek segítséget az önkormányzattól. Ez egyrészt a társasházi törvényben 2014. február 1. óta hatályos, a jegyző által ellátásra kerülő, a társasház szerveinek törvényességi felügyeletet jelenti. A társasházi törvény módosítása óta a jegyzőhöz nagyon sok panasz, törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása iránti igény érkezik.

A közgyűlések előkészítése során az önkormányzatot, mint résztulajdonost ugyancsak sokszor keresik meg a lakók, mert a megválasztott közös képviselő munkája – elmondásuk szerint – ellenőrizhetetlen, munkájával a lakók egy része elégedetlen.

Ilyen esetekben az önkormányzat alacsony tulajdoni hányadával érdemi lépéseket nem tud tenni, 10/% feletti tulajdoni hányadával egyedül legalább közgyűlés összehívását tudja kezdeményezni.

Mivel az önkormányzat javaslataihoz rendszeresen legalább néhány más tulajdonost meg lehet nyerni, az önkormányzat vagyoni érdekeinek megfelelő döntés elfogadásához – a közgyűlési részvétel függvényében – már 35-40% tulajdoni hányad is elegendő lehet.

Megjegyzendő, hogy az önkormányzat 2014-ben megkezdte a társasházak kintlévőségeinek áttekintését, és adatot kért valamennyi társasházról a hátralékok nagyságára, keletkezésének okára vonatkozóan, továbbá tájékoztatást kért a közös képviselőktől a társasházakban keletkezett hátralékok kezelésére megtett intézkedésekről.

Az önkormányzat rendelkezésére álló társasházi éves beszámolókból kiderül, hogy a társasházak többsége jelentős hátralékkal rendelkezik. Az önkormányzat a közgyűléseken minden évben javaslatot tesz a hátralékok beszedésének módjára, erre vonatkozó határozati javaslatot is tesz több esetben, vagy olyan közös képviselőt javasol megválasztani, aki a hátralékok kezelésében, behajtásában már eredményeket ért el más társasházakban. Számos, főleg Budafok-Belváros területén lévő társasházban sikeresen együttműködünk a közös képviselőkkel, akiket a társasház az önkormányzat támogatásával megválasztott. Az új közös képviselők működésük első évében stabilizálták a ház gazdálkodását, jelentős összegű hátralékot szedtek be, és - a társasházak anyagi lehetőségét is figyelembe véve - megkezdték a szükséges felújítási munkák előkészítését.

A többségi tulajdon megszerzése társasházakban több tényezőtől is függ (lakás kiürítésének időtartama, megvásárolható lakások száma, vételára stb.), az többségi tulajdon építése hosszú távú folyamat.

Értékesítési elvek:

1. 10% alatti – kizárólag lakástulajdonból álló – tulajdoni hányad esetén:

Összesen 11 társasházban (Gyöngyszem utca 9.; Kastélypark utca 12.; Kossuth Lajos utca 43.; Leányka utca 5. és 7.; Leányka utca 32.; Mária Terézia utca 25.; Mária Terézia utca 27.; Regényes utca 3-9.; Tolcsvai utca 4.; Tüzliliom utca 3.) kizárólag lakás tulajdonjoga alapján 10% alatti kisebbségi tulajdonos az önkormányzat, ezekben az esetekben célszerű megkezdeni a lakások értékesítését, és a vételárból a többségi tulajdon elérését másik társasház(ak)ban.

2. 10% vagy afeletti tulajdoni hányad esetén:

Meg kell vizsgálni az értékesítés hatását a tulajdoni hányadra:

- amennyiben az önkormányzat az értékesítést követően továbbra is többségi tulajdonos maradna, a lakás értékesíthető, de elsősorban üresen, árverés útján;
- amennyiben az önkormányzat kisebbségi tulajdonossá válna az értékesítést követően, a lakás kizárólag akkor értékesíthető, ha az a leromlott műszaki állapota, felújítási igényének magas összege miatt, vagy az önkormányzatot tulajdoni hányada alapján terhelő, közüzemi szolgáltató felé fennálló befizetési vagy helytállási kötelezettség miatt gazdaságosan nem hasznosítható, vagy a társasház gazdaságos működése nem biztosítható.
- amennyiben a lakás értékesítése előtt az önkormányzat kisebbségi tulajdonos és az értékesítést követően a tulajdoni hányad 10% alá esik, az értékesítésről szóló döntés meghozatalakor figyelemmel kell lenni arra, hogy az önkormányzat a társasházban még meglévő lakásait mind értékesíteni kívánja-e. Ha igen, a lakás értékesíthető. Amennyiben nem, a lakás akkor értékesíthető, ha az a leromlott műszaki állapota, felújítási igényének magas összege miatt, vagy az önkormányzatot tulajdoni hányada

alapján terhelő, közüzemi szolgáltató felé fennálló befizetési vagy helytállási kötelezettség miatt gazdaságosan nem hasznosítható, vagy a társasház gazdaságos működése nem biztosítható.

- Amennyiben a kisebbségi tulajdon az értékesítést követően nem esik 10% alá, a lakás – elsősorban árverés útján, üresen – értékesíthető.

Garázsok értékesítése – Budafok-Tétény Budapest XXII. kerület Önkormányzat tulajdonában álló garázshelyiségek hasznosítására vonatkozó koncepció elfogadásáról szóló 87/2014. (IV.18.) határozat lapján – jelenleg nem indokolt. Ugyan a tulajdoni hányad ezekben a társasházakban 10% alatti, mivel az önkormányzat a garázsokat nem értékesíti, a lakás tulajdoni hányad megtartása ezekben a házakban indokolt (Tüzliliom utca 41-43-45. és 55-57.; Leányka utca 14-30.).

- **Osztatlan közös tulajdonban lévő lakások:**

A Gazdasági Program alapján kiemelt cél az egységes tulajdonviszonyok kialakítása úgy, hogy az önkormányzatnak törekednie kell a többségi vagy a teljes tulajdonrész megszerzésére.

A társasházakban lévő lakásokra vonatkozó értékesítési elvek alapján lehet értékesíteni az osztatlan közös tulajdonban lévő lakásokat, többségi tulajdon esetén minden esetben meg kell vizsgálni a többségi tulajdon növelésének vagy az 1/1 tulajdoni hányad megszerzésének lehetőségét.

Mind társasházi ingatlan, mind osztatlan közös tulajdon esetén további értéknövelési lehetőség a szabályozással érintett ingatlanok rendezése, valamint az egységes tulajdonviszonyok kialakítása.

- **1/1-es önkormányzati tulajdonú ingatlanokban, lévő lakások**

Az 1/1 tulajdoni hányadú ingatlanok közül csak a Péter Pál utca 15. és a Nagytétényi út 265. számú ingatlan került albetétesítésre. A 1/1 önkormányzati tulajdonú ingatlanokban lévő lakások értékesítése nem indokolt, tekintettel arra, hogy az eladás feltétele a társasházzá alapítás, albetétesítés végrehajtása, melynek költsége jelentős. Vegyes tulajdonú ingatlanok, társasházak létrehozása az 1/1 tulajdonból nem célja az önkormányzatnak. Ez alól csak akkor lehet kivételt tenni, ha az albetétesítés teljes költségét a lakást megvásárolni kívánó bérlők vállalják, azonban az értékesítésnek nem lehet olyan eredménye, hogy az önkormányzat kisebbségi tulajdonossá válik.

III. Az Önkormányzat tulajdonában álló lakások lakbérének megállapítása, a kettős támogatási rendszer

A lakások bérleti díját az Önkormányzat tulajdonában álló lakások bérének megállapításáról szóló 21/2007. (IX.24.) önkormányzati rendelet állapítja meg. A rendelet 9. § (6) bekezdése alapján a bérleti díjakat minden évben meg kell emelni az előző évi éves fogyasztói árindex mértékével.

Ennek figyelembevételével a bérleti díjak mértéke jelenleg:

bérleti díj összege (Ft/m ² /hó)			
	szociális	költség	piaci
összkomfortos	377,7	881,3	1259
komfortos	302,3	705,1	1007,2
félkomfortos	195,9	573,5	654,7
komfort nélküli	151,1	352,5	503,6
szükséglakás	120,3	281,2	402,9

A

költségelví bérleti díj mértékét úgy kell megállapítani, hogy a bérbeadónak az épülettel, az épület központi berendezéseivel és a lakással, a lakásberendezésekkel kapcsolatos ráfordításai megtérüljenek. A piaci alapon bére adott lakás lakbérének mértékét úgy kell megállapítani, hogy az önkormányzat ebből származó bevételei nyereséget is tartalmazzanak.

A költségalapú és a piaci alapú bérleti díjak mértékét, azok jogszabályi megfelelőségét felül kell vizsgálni.

A szociális alapú lakbér több esetben az épület karbantartására, az épület központi berendezéseinek állandó üzemképes állapotának biztosítására, valamint a közös használatra szolgáló helyiségek állagában, továbbá e helyiségek berendezéseiben keletkezett hibák megszüntetésére fordított költségeket sem fedezik.

A Gazdasági Program megállapítja, hogy az önkormányzati lakásvagyon 30%-át jelenleg is szociális rászorultság alapján adja bére az önkormányzat, a piaci lakbér közel 25%-ának megfelelő lakbér mellett. Ezt az ingatlanvagyon a kerületi lakosság alig 5%-a használja. Azáltal hogy ezeket a lakásokat szociális rászorultság alapján, szociális alapú lakbér alkalmazásával adja bére az önkormányzat, e lakások hasznosítása folyamatosan – a piaci bérral összevetve – évente jelentős értékű veszteséget „termel” az önkormányzatnak, illetve a bérlők részére évente ugyancsak jelentős, nem pénzbeli szociális támogatást jelent.

A Gazdasági Program megállapításait alátámasztják a 2014-es bevételi és ráfordítási adatok is, e szerint a lakások bérbeadásából 132.264 ezer forint bevétele volt az önkormányzatnak, míg a lakások felújítására, karbantartására és üzemeltetésére 156.454 ezer forintot költött a bérbeadó. Kiemelkedő tétel a lakásüzemeltetés, ami majdnem 60 millió forintot tesz ki, ebből az önkormányzat évente kb. 38 millió forintot fizet ki közös költség jogcímen. A bevételek és a kiadások közötti különbség mintegy 25 millió forint. A bérbeszámításra fordított összeg 1,25 millió forint volt, amely piaci alapú bérleti díjjal bére adott, összesen 9 lakás piaci alapú lakbérének 50%-át kitevő egy éves bérbeszámítás (Gádor utca 15. - 1 lakás, Gyár utca 14-16.- 1 lakás, V. utca 12 - 2 lakás, Nagytétényi út 352.- 1 lakás, Nagytétényi út 356.- 1 lakás, Péter Pál utca 13.- 1 lakás, Síp utca 36/a-b. - 2 lakás). A bérbeszámítás összegét – további félkomfortos vagy komfort nélküli lakások felújításának megvalósítása érdekében – célszerű tovább növelni újabb lakások bérbeadásával.

A lakbérrendszer újragondolásával, a közös költségek bérleti díjba történő beépítésével a veszteség mérsékelhető vagy megszüntethető.

Tovább növeli az önkormányzati ráfordításokat, hogy a támogatott bérleti díjat a bérlők egy jelentős része nem fizette meg, illetve a tartozásait is önkormányzati támogatásból, segélyből egyenlítette ki (pl. adósságkezelés). Mindezek a folyamatok indokolják, hogy az önkormányzat célul tűzze ki – a lakástámogatási és a szociális juttatások jogszabályi keretei által szűkre szabott mozgástér mellett – mind a bérlakás, mind a támogatási rendszer felülvizsgálatát.

A 2015. március 10-étől hatályos, a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni települési támogatásokról szóló 1/2015. (II.09.) önkormányzati rendelet alapján a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, és a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére támogatást nyújt a képviselő-testület.

Az önkormányzati rendelet szerinti lakhatási támogatás egy évig adható, ami havonta 3-5 ezer forintnyi támogatást jelent, amit az önkormányzat közvetlenül a közüzemi szolgáltató felé utal. A lakhatási támogatáson túl hátralékkezelési támogatás nyújtható.

Hátralékkezelési támogatás önkormányzati bérlakásban lakó, szociális vagy költségalapú lakbérre jogosult kérelmező részére csak különös méltánylást érdemlő esetben nyújtható.

A bérlőnek meghatározott feltételek fennállása esetén lehetősége van a Hálózat Alapítvány támogatásának igénybevételére is.

A lakástörvény továbbra is úgy rendelkezik, hogy a képviselő-testület az önkormányzati lakások lakbérének mértékét

- a) szociális helyzet alapján, vagy
- b) költségelven, vagy
- c) piaci alapon

történő bérbeadás figyelembevételével önkormányzati rendelet állapítja meg.

A költségalapú és a szociális lakbérrel bérbé adott lakások aránya 55-45% körüli átlagos szintet mutat. 2014-ben ez az arány 65-35%-ra változott, de 2015-re ismét az elmúlt évek szerinti arány közelében van a szám. 2014-ben a lakbér felülvizsgálat eredményeként 45-tel több bérlő fizetett költségalapú lakbért, ekkor tehát a szociális alapú lakbért fizetők száma ugyanennyivel csökkent, majd 2015-ben visszaállt a 2013-as arány körüli állapot. A szociális lakbért fizető bérlők száma 2013-hoz képest nem növekedett.

Továbbra is kötelező a lakbértámogatás nyújtása a lakástörvény 34. § (3) bekezdése alapján: a szociális helyzet alapján történő bérbeadással érintett bérlők részére az önkormányzati lakbértámogatás mértékét, a jogosultság feltételeit és eljárási szabályait az önkormányzat rendeletében *kell megállapítani*. A bérbeadó a jogosultság fennállását évente felülvizsgálja és a feltételek megszűnése esetén a lakbértámogatás nyújtását megszünteti.

A lakások és helyiségek bérbeadásának feltételeiről szóló önkormányzati rendelet a törvényi felhatalmazásnak megfelelően tartalmazza a lakbértámogatásra vonatkozó szabályokat.

Figyelemmel a Gazdasági Program fenti rendelkezéseire, a lakástörvény 34. § (2) bekezdése [a szociális lakbér megállapításának szabályai], valamint a Fővárosi Önkormányzatnak az önkormányzati tulajdonban álló lakások szociális helyzet alapján történő bérbeadásának lakbér-megállapítási elveiről, a lakásfenntartási támogatás elveiről, valamint a lakásépítés támogatásának rendszeréről szóló 17/2006. (IV.14.) Főv. Kgy. rendeletének 3. §-ára, *újra kell gondolni a szociális alapú lakbérék számításának módját, mértékét, és azt közelíteni kell a költségalapú bérleti díj mértékéhez*, fenntartva a lakbérmérséklési jogcímekeket.

A bérleti díj a műszaki állapot, a lakás fekvése, alapterülete a lakbérek megállapításáról szóló önkormányzati rendelet 10. § (1) bekezdése alapján csökkentésre kerül. Elmondható, hogy szinte minden lakásnál a bérleti díj 10%-os csökkentése megtörténik, mert az épület 25 éve nem részesült teljes felújításban [10. § (1) bekezdés c) pont].

A Fővárosi közgyűlési rendelet továbbra is lehetővé teszi a lakbérek csökkentését a lakás vagy az épület jellemzői alapján, továbbá felhatalmazást ad a kerületi önkormányzatnak, hogy a lakás kerületen belüli elhelyezkedése alapján a lakbér mértékét differenciálja.

A szociális támogatásokról szóló új önkormányzati rendelet megalkotásával szűkült a kettős támogatások köre, a bérbeadó a szociális lakbérrendszer átdolgozására tett javaslatával törekszik eleget tenni a Gazdasági Programban megfogalmazott elképzelésnek.

A fenti jogszabályi környezet és önkormányzati célok alapján a szociális alapú lakbér mértékének a szükséglakás, a komfort nélküli és a félkomfortos komfortfokozatban legalább el kell érnie azt az összeget, amelyet az önkormányzat átlagosan közös költségként a társasházaknak kifizet. Tény, hogy nem mindegyik lakás van társasházban, azonban az 1/1 önkormányzati tulajdonban is felmerülnek olyan költségek, melyek a közös használatú területeken biztosított szolgáltatás költségei (pl. világítás).

A társasházaknak átlagosan megfizetett közös költség összege jelenleg 193 Ft/m²/hó.

A szükséglakás, komfort nélküli és félkomfortos komfortfokozat esetén a szociális alapú bérleti díjakat úgy kell módosítani, hogy azok 2020-ig elérjék a társasházi közös költségekre kifizetett –félkomfortos lakás esetén az inflációval korrigált – összegeket.

Figyelemmel a Fővárosi Kgy. rendelet lakbér megállapítási szabályaira [3. § (2) bekezdés b)-d) pontok], a szükséglakás bérleti díja nem haladhatja meg a 169 Ft/m²/hó, a komfort nélküli lakások bérleti díja pedig nem haladhatja meg a 211,5 Ft/m²/hó összeget.

Tekintettel arra, hogy a komfort nélküli és a félkomfortos lakások esetében szinte bizonyos, hogy a műszaki állapot miatt további csökkentő tényezőket kell alkalmazni, vagyis a tervezett díjakból további 10-15% levonandó, cél e lakások komfortosítása vagy a kiürítését követő értékesítése figyelemmel a Lakáskonceptió elveire.

Ugyancsak fel kell számolni a szükséglakásokat a közeljövőben, azonban ezek száma viszonylag alacsony. Amennyiben ilyen lakás mégis fennmarad, a bérleti díjat a Fővárosi Kgy. rendelet szabályai szerint alacsonyabb összegben lehet csak megállapítani.

A bérleti díj felülvizsgálata a következő lakásokat érinti:

komfortfokozat	bérleti díj jelenleg (2015)	elérendő bérleti díj 2020-ig	javasolt emelés évente	érintett lakás (mai állapot szerint)	érintett lakás alapterülete legkisebb / legnagyobb
				<i>darab</i>	<i>m²</i>
félkomfortos	159,90	260,00	20,00	34	19 / 73
komfort nélküli	151,10	211,00	12,00	9	16 / 47
szükséglakás	120,30	169,00	9,80	4	15 / 39

A kiindulási lakbér a komfortos, szociális alapú lakbér, melyet a javaslat a komfortos, költségelví lakbér 60%-ához köt 2020-ra, ami 423 Ft/m²/hó.

Amennyiben a Képviselő-testület a fenti javaslat szerint módosítja a bérleti díjakat évente, az lehetővé teszi a lakások hasznosításából adódó veszteségek mérséklését, érdekeltté teszi a bérlőket abban, hogy a komfortosítás után is a lakásban maradjanak, és a többletbevétel lehetőséget teremt a felújítások, komfortfokozat növelések felgyorsítására.

A javaslat alacsonyabb díj-növekedéssel számol a szükséglakás és a komfort nélküli lakások esetében (szükséglakás esetén a bérleti díj nem is fedezi az átlagos közös költség összeget a Fővárosi Kgy. rendelet szabályaira figyelemmel), azonban e lakások fenntartása 2020-ig nem javasolt, ezeket a lakásokat értékesíteni vagy komfortosítani kell a Lakáskonceptió elvei szerint.

Komfortos és összkomfortos lakások esetében az önkormányzat célja, hogy 2020-ig a szociális alapú bérleti díj, csökkentő és növelő tényezők nélkül, elérje legalább a költségelví bérleti díj 60%-át.

komfortfokozat	szociális alapú bérleti díj jelenleg (2015)	költségelví bérleti díj jelenleg (2015)	elérendő szociális alapú bérleti díj 2020-ig (költségelví alapú bérleti díj 60%-a)	javasolt emelés évente	érintett lakás	érintett lakás alapterülete legkisebb / legnagyobb
	<i>Ft/m²/hó</i>				<i>darab</i>	<i>m²</i>
összkomfortos	377,70	881,30	528,00	30,00	61	25 / 95
komfortos	302,30	705,10	423,00	24,10	126	20 / 89

A bérleti díjak komfortos lakások esetén havonta – lakásmérettől függően – 434-1930 Ft, összkomfortos lakások esetén havonta 675-2565 Ft összeggel nőnek.”

Az új bérleti díjak hatályba lépését követően továbbra is fokozott figyelmet kell fordítani a hátralékok alakulására, azok mértékére, növekedési ütemére. Amennyiben a bérleti díj módosítását követően a hátralék mértéke számottevően nő vagy az eddigi tendenciáktól eltérő mozgást mutat, a díjmódosítás felülvizsgálata az éves felülvizsgálatra tervezett időpont előtt is indokolt.

IV. Lakáscsere

Az igényekhez mérten megfelelő számú lakást kell tartalékolni lakáscsere igényekhez, továbbá egy lakást a lakástörvény 23. § (4) bekezdése szerinti elhelyezési kötelezettség teljesítésére kell fenntartani. A lakások és helyiségek bérbeadásának feltételeiről szóló önkormányzati rendelet 19. § (6) bekezdése szerint a Nyugdíjasházban kell egy lakást erre a célra fenntartani.

Az állampolgárok közötti cserék iránti kérelem elenyésző számú. Az esetleges bérlői igények teljesítése érdekében az egymással a kerületen belül bérleti jogot cserélni kívánó bérlők számára bérbeadói közreműködés szükséges (pl. elektronikus vagy hirdetőtáblán megjelenő üzenő felület, a cserélni szándékozó bérlő elérhetőségével).

Viszonylag kevés számú az állampolgárok egymás közötti lakáscseréje, magas az igény ugyanakkor olyan cserékre, ahol a bérlő nagyobb lakásból kisebb alapterületű ingatlanba költözne be vagy fordítva. A lakáscsere e formája – részben a prevenciós program

végrehajtása során az önkormányzat felé érkező lakáscsere kérelmeknek köszönhetően – jól működik, az üres lakások függvényében a bérbeadó valamennyi igényt nyilvántartja, továbbá a lakás üresedése esetén a lakást az igényekkel összeveti, és a lakást megmutatja a cserét kérő bérlőnek. Sajnos a lakások műszaki állapota alapján előfordulhat, hogy a kisebb alapterületű lakás megfelelő lenne a bérlőnek, azzal csökkenne is a bérleti díja, azonban a lakás fűtési módja miatt a közüzemi kiadásai jelentősen növekednek (mert pl. elektromos árammal lehet csak fűteni).

A lakáscsere igények teljesítése során általános tapasztalat, hogy a bérlők leg hamarabb a második-harmadik alkalommal mutatott cserelakást fogadják el megfelelőnek, azonban ha ekkor sem fogadják el másik lakást, azok korlátozott száma miatt akár további hónapokig is várniuk kell.

Figyelemmel arra, hogy a csere oka gyakran a nagyobb alapterületű lakásban felhalmozott lakbér vagy közüzemi díjhátralék, a bérbeadó kisebb lakást elsősorban „lakásgazdálkodási cél” jogcímen ad bérbe, melynek során nem kell vizsgálni a bérlő hátralékmentességét.

V. Hátralékkezelésre vonatkozó főbb alapelvek

A hátralékok kezelésével kapcsolatban azokat az elveket kell fenntartani, melyekről a képviselő-testület az elmúlt években több alkalommal kapott tájékoztatást (a lakások és helyiségek bérbeadásának feltételeiről szóló önkormányzati rendelet utólagos hatásvizsgálata 2014 júniusában; a Polgármesteri Hivatal munkájáról szóló 2013-as és 2014-es beszámoló), továbbá a Képviselő-testület Szociális, Egészségügyi, Esélyegyenlőségi és Sportbizottsága ülésére rendszeresen előterjesztésre kerül hátralék kiegyenlítését követően új bérleti szerződés megkötésére vonatkozó javaslat.

A 2014. év elején megkezdett hátralékkezelési modell végrehajtásának eredménye jelenleg, hogy kezeletlen hátralék nincs, valamennyi hátralékos bérlő szerződése felmondásra került, a hátralék kiegyenlítése részletekben megtörténik, ha a részletfizetési kedvezménnyel a használó nem tud élni, a lakás kiürítése következik. Az önkormányzat vagyonának védelme érdekében akár a végrehajtási eljárás legvégén is hajlandóságot mutat a bérbeadó az eljárás szüneteltetésére, ha a hátralék egy részét és a felmerült költségeket a használó megfizeti, majd ezt követően részletfizetéssel vállalja a hátralék törlesztését.

A lakás kiürítése tehát csak a végső eszköz, a bérbeadó a hátralékok és a költségek beszedését helyezi előtérbe. Ennek előfeltétele, hogy bármilyen kedvezményt a bérlőnek csak akkor lehet adni, ha a bérleti szerződése felmondásra került.

A hatékony hátralékkezelés és a behajtás legfőbb jellemzője a következetesség: a bérbeadó tapasztalata, hogy a hátralékos bérlők rendszeres felszólítása, a szerződések felmondása, a kiürítésre irányuló keresetek benyújtása és az ítéletet követően a végrehajtás megkezdése az esetek nagy többségében a hátralékok kiegyenlítésének megkezdését, esetenként egy összegben történő megfizetését eredményezi.

VI. Feladatok végrehajtása

A II. fejezet szerinti értékesítéssel és hasznosítással kapcsolatos előkészítéseket a döntésekhez a Koncepció elfogadását követően meg kell kezdeni.

A szociális lakbérek felülvizsgálatára, a bérleti díjat növelő és csökkentő tényezőkre vonatkozó javaslatot, az Önkormányzat tulajdonában álló lakások bérének megállapításáról szóló önkormányzati rendelet módosítását, valamint a közérdekből megvalósuló bérbeadás szabályainak módosítására vonatkozó javaslatot 2015. november 30-ig kell előterjeszteni a képviselő-testület ülésére.

A lakáscsere kérelmek felmérését és lehetőség szerinti teljesítését követően a továbbra is üresen maradt lakásokat költségelvű pályázaton kell hasznosítani. Az erre vonatkozó pályázati kiírást – a csereigények felmérésének függvényében – még idén, de legkésőbb 2016. januárig kell közzétenni.

A komfort nélküli vagy félkomfortos lakások piaci alapú bérleti díjjal történő hasznosítására vonatkozó felhívást 2015. szeptember 30-ig kell közzétenni.

Budafok-Tétény Budapest XXII. kerület Önkormányzat Képviselő-testülete a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt lakáskonceptiót 242/2015. (XI.12.) határozatával fogadta el.

Budapest, 2015. 12. 02. ....

Karsay Ferenc
polgármester